

Okruhy k maturitní zkoušce z dějepisu

1. Pravěk

Rozdělení pravěku, antropogeneze, přírodní prostředí v paleolitu, neolitická revoluce, charakteristika doby bronzové a železné, významná archeologická naleziště na našem území a pravěké kultury.

2. Orientální despotie

Příčiny vzniku nejstarších civilizací v Mezopotámii, Egyptě, Indii a Číně, forma státu, charakter společnosti a hospodářství, kulturní odkaz těchto civilizací, Fénicičané a dějiny starověké Palestiny.

3. Starověké Řecko

Osídlení Řecka, minojská a mykénská kultura, městské státy - jejich občané a politická zřízení, velká řecká kolonizace, válečné konflikty klasického období, Alexandr Makedonský, helénismus, řecká kultura.

4. Starověký Řím

Osídlení starověké Itálie a počátky římského státu, vývoj státního zřízení za republiky a císařství, římská expanze a její důsledky, křesťanství, římská kultura.

5. Evropa raného středověku

Stěhování národů a barbarské říše, francká říše – její struktura, hospodářský a společenský charakter, církve, Karel Veliký, karolínská renesance, počátky Svaté říše římské, Arabové a Byzanc, kultura raného středověku.

6. Vývoj státu na našem území do konce 12. století

Slované, Velká Morava, formování přemyslovského státu, sv. Václav – svatováclavská tradice, říše Boleslavů, seniorát, Vratislav II., Vladislav II., problematika vztahu ke Svaté říši římské.

7. Evropské dějiny vrcholného středověku

Hospodářské a společenské změny, středověká města. Boj o investituru, křížové výpravy, počátky centralizovaných monarchií, vzdělanost a umění.

8. České království posledních Přemyslovců a Lucemburků

Zlatá bula sicilská, kolonizace a zakládání měst, středověká města (druhy a význam, městská práva), expanze českého státu ve 13. – 14. stol., proměny vztahu krále a šlechty, rozvoj vzdělanosti a kultury.

9. Husitství

Opravné snahy v církvi a jejich příčiny, Jan Hus, počátky husitské revoluce, husitský program, názorové proudy, husitské války a válečnictví, důsledky husitství pro český stát (politické, hospodářské, kulturní), interpretace husitství v českých novověkých dějinách.

10. Evropa v raném novověku I.

Renesance – vznik, charakter, odraz v umění a kultuře, šíření renesance, reformace a protireformace, příčiny a předpoklady zámořských objevů, významné plavby, důsledky zámořských objevů.

11. Evropa v raném novověku II.

Mocenský vzestup Habsburků, Španělsko a Anglie, náboženské války ve Francii, nizozemská revoluce, třicetiletá válka, anglická revoluce.

12. Absolutistické monarchie Hlavní znaky absolutistického způsobu vlády, Francie Ludvíka XIV., jeho zahraniční a hospodářská politika, Rusko v 17. – 18. století. Baroko a osvícenství, osvícenský absolutismus.

13. Český stát doby poděbradské a jagellonské, období prvních Habsburků

Český stavovský stát – jeho struktura, hospodářské a společenské změny, náboženská situace, kultura a umění, české stavovské povstání a doba pobělohorská.

14. České země po třicetileté válce, éra osvícenského absolutismu

Důsledky třicetileté války pro české země, česká barokní kultura, Marie Terezie a její boj o udržení monarchie, tereziánské reformy, idea osvícenského absolutismu, Josef II. a jeho reformy, počátky národního obrození.

15. Americká a francouzská revoluce

Evropané v Severní Americe, příčiny boje za nezávislost, charakteristika nově vzniklého státu, problémy předrevoluční Francie, důležité etapy a mezníky revoluce, význam revolucí.

16. Napoleonské období a Evropa po Vídeňském kongresu
Napoleon Bonaparte, císařství, napoleonské války a změny v Evropě, pád Napoleona, Vídeňský kongres a systém Svaté aliance, revoluční pokusy 20. - 30. let.

17. Politické proudy 19. století Průmyslová revoluce a její společenské dopady, liberalismus a demokratické hnutí, dělnické hnutí a socialismus, nacionalismus. Revoluce 1848-9 v Evropě.

18. Evropa a svět ve 2. polovině 19. stol. Hospodářské a společenské změny v éře technicko-vědecké revoluce, změny na politické mapě Evropy, Velká Británie, Rusko, občanská válka v USA, imperialismus.

19. Rakousko a české země na cestě k občanské společnosti
České národní obrození, revoluční rok 1848 v Rakousku, neoabsolutismus, přechod k ústavnímu režimu, dualismus, česká politická reprezentace, její cíle a politická taktika, hospodářský a kulturní vývoj českých zemí.

20. První světová válka Mezinárodní vztahy na počátku 20. stol., mocenské bloky a počátek války, průběh, charakter a výsledky války, bolševická revoluce a občanská válka v Rusku.

21. Vznik ČSR Postoj českých politiků k válce, zahraniční a domácí odboj, názory velmocí na československou otázku, rozpad Rakouska-Uherska, události 28. října, ustavení republiky, poměry na Slovensku, německá menšina.

22. Svět mezi světovými válkami
Versailleský systém a jeho stabilita, vývoj hospodářství a mezinárodních poměrů ve 20. letech, italský fašismus, situace v Rusku, stalinismus, světová hospodářská krize a její důsledky, nacismus – jeho kořeny a projevy, německá zahraniční politika ve 30. letech, občanská válka ve Španělsku.

23. Československá první republika
Územní charakteristika státu, politický systém republiky a její zahraniční politika, národnostní problematika, hospodářský vývoj, sudetoněmecká otázka, Mnichovská dohoda. Kulturní ovzduší první republiky.

24. Druhá světová válka

Pakt Molotov-Ribbentrop, válečné operace a bojiště v letech 1939-41, spojenci Německa, napadení SSSR, protihitlerovská koalice a její cíle, obrat ve válce, konference velmocí, ukončení války. Holocaust.

25. České země a Slovensko v letech 1939-1945

Druhá československá republika a její zánik, Protektorát Čechy a Morava – politické, hospodářské a společenské poměry. Československý domácí a zahraniční odboj a jeho význam pro obnovu Československa. Košická vláda.

26. Svět po druhé světové válce

Bipolární svět, studená válka, hlavní momenty vývoje mezinárodních vztahů, vojenská a hospodářská uskupení států Východu a Západu. Země sovětského bloku, pád komunistických režimů.

27. Československo po druhé světové válce I. (1945 – 1968)

Osvobození a obnova státu, Košický vládní program, systém lidové demokracie, Únor 1948, padesátá léta v Československu, rok 1960, šedesátá léta v Československu, pražské jaro 1968.

28. Československo po druhé světové válce II. (1968 – 1992)

Okupace ČSSR v srpnu roku 1968, počátky normalizace a její charakteristika, 70. léta, československý disent, 80. léta, život v ČSSR v 80. letech, sametová revoluce, charakteristika polistopadových změn, ekonomická reforma, česko-slovenské vztahy.

29. Problematika zemí třetího světa

Dekolonizace, Hnutí nezúčastněných, Čína. Ohniska mezinárodních konfliktů: Korea, Vietnam, Indie a Pákistán, Kuba, izraelsko-palestinská otázka, Perský záliv. Politické, hospodářské, společenské problémy zemí třetího světa.